

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з навчальної дисципліни

ЗАРУБІЖНІ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

для аспірантів денної форми навчання. Галузь знань 01 «Освіта», спеціальність
014.11 «Середня освіта» (фізична культура)

©Мандюк А. Б.

Методичне забезпечення

1. Фізична культура навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1 – 4 класи – 49 с.
2. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи. – 426 с. (затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407).
3. Missouri Physical Fitness Assessment Manual. Missouri Department of Elementary and Secondary Education. D. Kent King, Commissioner of Education, - October 2000 - 22 pages.
4. Piotr Wryblewski. Realizacja podstawy programowej z wychowania fizycznego. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa, publikacja on line: ore. edu. pl, 2009.

Основна:

1. Бессарабова О. Н. Образовательные стандарты средней школы США: состояние и тенденции развития : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ольга Николаевна Бессарабова ; Волгоград. гос. пед. ун-т. – Волгоград, 2006. – 223 с.
2. Виндюк О. В. История развития школьных программ по физическому воспитанию в США / О. В. Виндюк // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. – Київ ; Запоріжжя, 2001. – Вип. 21. – С. 292–295.
3. Мандюк А. Б. Особливості тестування рівня фізичної підготовленості школярів у середніх школах США (на прикладі штату Міссурі) / А. Мандюк, А. Чухраюк // Слобожанський науково-спортивний вісник. - 2012. - № 5 (2). - С. 10-13.
4. Мандюк А. Б. Особливості програм із фізичного виховання в системі середньої освіти США / А. Мандюк // Нова педагогічна думка. Рівне : Принт-Хауз – 2013. - № 4. – С. 150 – 153.
5. Мандюк А. Фізичне виховання в системі середньої освіти США / Андрій Мандюк // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2013. – №. 2. – С. 210-213.

6. Мандюк А. Б. Порівняльний аналіз тестів рівня фізичної підготовленості в Україні та зарубіжних країнах / А. Мандюк, М. Ярошик, О. Літкевич // Слобожанський науково-спортивний вісник. - 2014. - № 2 (40). - С. 90-94.
7. Мандюк А. Б. Програмно-нормативне забезпечення процесу фізичного виховання в США / А. Мандюк, О. Літкевич, В. Кійко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2014. – №. 2. – С. 96-101.
8. Мандюк А. Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт.– Львів : ЛДУФК, 2018.– 64 с.
9. Мандюк А. Рівень залученості дітей та підлітків до різних форм рухової активності в Україні та країнах членах Active Healthy Kids Global Alliance / А. Мандюк // Слобожанський науково-спортивний вісник. - 2018. - № 3 (65). – С. 42-47.
10. Сороколіт Н. Особенности физического воспитания в общеобразовательных школах Украины и Польши / Наталия Сороколит // *Kultura fizică: probleme științifice ale învățămîntului și sportului : materialele conferinței științifice internaționale a doctoranzilor.* – Chișinău, 2012. – S. 285–290.
11. Турчик І. Х. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті Англії : дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Турчик Ірина Хосенівна ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Львів, 2005. – 207 с.
12. Шиян О. Здорова школа: рухова активність : навч. посіб. / Олена Шиян, Наталія Сороколіт, Ірина Турчик. – Л. : [Кольорове небо], 2013. – 83 с.
13. Bartoszewicz, R., Mandyuk, A. B., Prystupa, Y. N. Estimation of indices related to physical activity in Ukraine, Poland, and member countries of active healthy kids global alliance. *Human Movement*, 2019, 20(4), 79-88.

Допоміжна:

14. Віндюк О. В. Організаційно-методичні основи фізичного виховання дітей 5–7 років у спортивно-оздоровчих установах США : дис. ... канд. з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Віндюк О. В. ; Гуманітарний ун-т "Запорізький ін-т держ. та муніципального управління". – Запоріжжя, 2003. – 218 с.
15. Волкова С. С. Физическая культура – составляющая ЗОЖ в США и Украине / Волкова С. С., Виндюк О.В. // *Валеология: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 4–6 квітня 2003 р., м. Харків.* – Харків, 2003. – Т. 1. – С. 102–108.
16. Вяземский Е. Е. Современная система образования в Великобритании / Вяземский Е. Е. // *Проблемы современного образования.* – 2010. – № 6. – С. 68–84.
17. Гринченко І. Б. Физическое воспитание в странах Европы: образовательный аспект / Гринченко І. Б. // *Физическое воспитание и спорт в высших учебных заведениях : сб. ст. XI Междунар. науч. конф., 23–24 апреля 2015 г.* – Харьков, 2015. – Ч. 2. – С. 123–134.
18. Данилевич М. Підготовка будучих фітнес-тренерів в установах вищого образования України / Мирослава Данилевич, Ірина Свистельник, Ірина Грибовская // *Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice: materialele conf. științifice internaționale.* – Chișinău : USEFS, 2019. – Ed. 5. – P. 56–59.

19. Жданова О. Фізичне виховання в школах країн Європи / Жданова О., Чеховська Л., Фляк А. // Молода спортивна наука України : зб. наук пр. з галузі фіз. виховання, спорту та здоров'я людини. – Львів, 2015. – Вип. 19, т. 2. – С. 311–319.
20. Животовская И. Г. Три десятилетия реформ образования в Европе: особенности модернизации образовательной системы / И. Г. Животовская // Актуальные проблемы Европы. – 2013. – № 2. – С. 13–49.
21. Колупаєва А. А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : монографія / А. А. Колупаєва. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
22. Кіндзера А. Фізична активність польських і українських школярів / А. Кіндзера, І. Боднар, Я. Херберт // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2016. – № 1. – С. 75–79.
23. Корф Д. В. Правовые основы финансирования образования в США : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.14 / Корф Д. В. ; Московский гос. ун-т. – Москва, 2009. – 148 с.
24. Латишевська К. Сучасний стан та особливості рухової активності учнів віком 13–15 років (на прикладі школярів міст України та Польщі) / Катерина Латишевська, Алла Соловей // День студентської науки : зб. матеріалів щоріч. студент. наук. конф. – Львів, 2017. – С. 43–45.
25. Максимчук Б. Досвід організації фізичного виховання молодших школярів в Україні та країнах близького і далекого зарубіжжя / Б. Максимчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 2. – С. 131–136.
26. Мандюк А. Розвиток системи освіти та фізичної культури у Франції : лекція / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт // Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 47–56.
27. Мандюк А. Фізичне виховання в системі середньої освіти Англії : лекція / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт // Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 20–28.
28. Мандюк А. Фізичне виховання в системі середньої освіти Сполучених Штатів Америки : лекція / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт // Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 7–19.
29. Мандюк А. Фізичне виховання в шкільній системі освіти Італії : лекція 4. / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт // Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 40–46.
30. Мандюк А. Фізичне виховання як складова частина системи середньої освіти Польщі : лекція / Андрій Мандюк, Наталія Сороколіт // Зарубіжні системи фізичного виховання : курс лекцій. – Львів : ЛДУФК, 2018. – С. 29–39.
31. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України № 1148 від 28.09.2004 р.
32. Некотенев Д. Ставлення українських та японських підлітків до уроку фізичної культури / Дмитро Некотенев, Ірина Турчик, Олена Шиян // Молода

спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2007. – Вип. 11, т. 5. – С. 249 – 255.

33. Осадча Т. Ю. Професійна підготовка викладачів фізичного виховання в університетах США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Осадча Тетяна Юріївна. – Луганськ, 2005. – 227 с.

34. California physical fitness test. – The Cooper Institute, Dallas, Texas, 2007. – 6 р.

35. Савина А. К. Образование в Европейском Союзе / А. К. Савина // Проблемы современного образования. – 2014. – № 2. – С. 53–64.

36. Соколов А. С. Роль и участие местных органов власти Германии и Франции в развитии физического воспитания спорта / А. С. Соколов // Теория и практика физической культуры. – 1999. – № 4. – С. 45–49.

37. Сороколіт Н. С. Фізичне виховання в системі середньої освіти Англії : лекція 2 з навчальної дисципліни "Зарубіжні системи виховання" / Сороколіт Н. С. - Львів, 2018. - 5 с.

38. Сороколіт Н. С. Розвиток системи освіти та фізичної культури в Франції : лекція / Сороколіт Н. С. – Львів, 2018. – 12 с.

39. Сороколіт Н. С. Фізичне виховання у шкільній освіті Італії : лекція / Сороколіт Н. С. – Львів, 2018. – 8 с.

40. Сороколіт Н. С. Фізичне виховання як складова системи середньої освіти Польщі : лекція з навчальної дисципліни "Зарубіжні системи виховання" / Сороколіт Н. С. – Львів, 2018. – 8 с.

41. Сороколіт Н. С. Фізичне виховання в системі середньої освіти США : лекція з навчальної дисципліни "Зарубіжні системи фізичного виховання" / Сороколіт Н. С. – Львів, 2018. – 7 с.

42. Турчик І. Урок фізичної культури у системі початкової шкільної освіти Польщі / Ірина Турчик, Оксана Вацеба, Світлана Бірюк // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 2. – С. 187–191.

43. Турчик І. Освітня політика Англії з фізичного виховання (національний курикулум) / Ірина Турчик, Олена Шиян. – Львів : РВВ Львів. обл. ін-ту післядипл. пед. освіти, 2008. – 104 с.

44. Турчик І. К. Застосування модульної системи на уроках фізичного виховання (на прикладі навчальної програми середніх шкіл Англії) : метод. реком. / І. К. Турчик. – Львів : Плеяда, 2005. – 66 с.

45. Турчик І. Урок фізичної культури у системі початкової шкільної освіти Польщі / Ірина Турчик, Оксана Вацеба, Світлана Бірюк // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 2. – С. 187–191.

46. Ференц Ю. Рухова активність як складова вільного часу учнів різних країн / Юрій Ференц, Алла Соловей // День студентської науки : зб. тез доп. за результатами наук. конф. студентів ЛДУФК. – Львів, 2016. – С. 44–45.

47. Шиян О. Здорова школа: рухова активність : навч. посіб. / Олена Шиян, Наталія Сороколіт, Ірина Турчик. – Львів : Кольорове небо, 2013. – 83 с.

48. Эйд Л. Физическое воспитание и спортивная подготовка в Италии / Эйд Л., Ловеччио Н., Бузэтти М. // Материалы Междунар. конгр. учителей физ. культуры и специалистов, пропагандирующих здоровый образ жизни. – Республика Карелия, 2010.
49. Ярова О. Б. Фізкультурна освіта і спорт у початковій школі Євросоюзу: сучасний стан і тенденції розвитку / О. Б. Ярова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 4. – С. 401–412.
50. CDC. School Health Policies and Programs Study (SHPPS) // Journal of School Health. 2007. – Vol. 27(8).
51. Cook M. French culture since 1945 / Cook M. // Sport in France. – 1993. – P. 170–173
52. Eid L. Le competenze nelle scienze motorie e sportive. Verso una literacy motoria europea / Eid L. – Milan, Franco Angeli, 2007. – 144 p.
53. Eid L. Physical and Sport Education in Italy / Luca Eid, Nicola Lovecchio, Marco Bussetti // Journal of Physical Education and Health. – 2012. – Vol. 1 (2). – P. 37–43.
54. Hantrais L. Leisure and the family in contemporary France/ Hantrais L. // leisure Studies 1. Polytechnic of North London. – London, 1982. – P. 16.
55. Hardman K. The Situation of Physical Education in Schools: A European Perspective / Hardman Ken // Human Movement. – 2008. – № 1. – P. 5–18.
56. Hardman K. An up-date on the status of physical education in schools worldwide: technical report for the World Health Organization / Hardman K. – Geneva, Switzerland : World Health Organization, 2003. – 14 p.
57. Holt R. Sport and society in modern France / Holt R. – Macmillian : Basingtoke, 1981. – 201 p.
58. Looze R. Physical education in EU schools [Electronic resource] / Looze R. – Access mode: <http://www.europeactive.eu/content/physical-education-eu-schools>.
59. Ministerstwo Edukacji Narodowej. Departament Programów nauczania i Podręczników. Informacja o wynikach monitorowania wdrażania podstawy programowej wychowania rzędzszkolnego i kształcenia ogólnego w roku szkolnym. – Warszawa, 2010.
60. Missouri Physical Fitness Assessment Manual. Missouri Department of Elementary and Secondary Education. D. Kent King, Commissioner of Education. – October, 2000. – 22 p.
61. Naul R. Concepts of Physical Education in Europe [Electronic resource] / Naul R. // Physical Education: Deconstruction and Reconstruction. – Access mode: https://www.researchgate.net/publication/260096002_Concepts_of_Physical_Education_in_Europe.
62. Physical Education and Study of Sport / [Davis B., Bull R., Roskoe J. Roskoe D.]. – London : Harcourt Health Sciences, 2002. – 640 p.
63. Physical Education and Sport at School in Europe: Eurydice Report. – Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2013. – 76 p.
64. Popowczak M. Lekcje WF we włoskich liceach / Marek Popowczak // Pismo Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. – Wrocław, 2007. – № 114.

65. Smith P. The French experience / Smith P. // Bulletin of Physical Education. – 1998. – Vol. 34(3). – P. 212–217.

66. Wybrane aspekty szkolnej edukacji zdrowotnej na przykładzie stylu życia młodzieży polsko-ukraińskiej : skrypt dla wykładowców, nauczycieli i studentów = Вибрані аспекти шкільної освіти з основ здоров'я на прикладі стилю життя польської та української молоді / Emilian Zadarko [i in.]. – Lwów, 2014. – 152 s.

Інформаційні ресурси інтернет:

67. Жубер К. Система физического воспитания школьников Франции [Электронный ресурс] / Клод Жубер. – Режим доступа: <http://phys.kspu.karelia.ru/file.php/id/f4480/name/Clauderus.doc>

68. Освіта у Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14803/>

69. Active Healthy Kids Global Alliance [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.activehealthykids.org/category/global-matrix/>

70. Education Trends in Our Nation's Schools [Electronic resource]. – Access mode: www.aahperd.org/naspe/about/announcements/upload/PE-Trends-Report.pdf.

71. Moving Into The Future: National Standards for Physical Education [Електронний ресурс] // Режим доступу до Дж.: <http://www.aahperd.org/naspe/standards/nationalStandards/>

72. Presidential Physical Fitness Award Qualifying Standards [Електронний ресурс] // Режим доступу http://www.emid6067.net/tospace docs/89760431_7671816.pdf

73. US Department of Health and Human Services. 2008 Physical Activity Guidelines for Americans. Washington, DC: US Dept of Health and Human Services; 2008.

74. The American Education System. [Електронний ресурс] // Режим доступу до Дж.: http://www.internationalstudentguidetotheusa.com/articles/american_education_system.php

75. Physical Education Program [Електронний ресурс] // Режим доступу до Дж.: <http://www.pcentral.org/websites/peprogramsites.html>.

76. Physical Education Trends in Our Nation's Schools [Електронний ресурс] // Режим доступу до Дж.: <https://www.shapeamerica.org//publications/resources/teachingtools/qualitype/upload/PE-Trends-Report.pdf>

77. Systemy edukacji w Europie –Stan obecny, Czerwiec, 2011, http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/national_summary_sheets/047_PL_PL.pdf

78. Wróblewski P. Realizacja podstawy programowej z wychowania fizycznego [Elektronowy zasób] / Piotr Wróblewski. – Reżim dostępu: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/660/realizacja+podstawy+programowej+z+wychowania+fizycznego.pdf>